

Άλωση Κωνσταντινούπολης, 1453

1. Ιστορικό πλαίσιο

Η Άλωση του 1453 ήρθε ως κατάληξη μιας μακράς πορείας αποσύνθεσης του βυζαντινού κράτους και παράλληλης ανάδειξης των Οθωμανών ως της κυρίαρχης ηγεμονικής δύναμης στην περιοχή. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία δεν αποκαταστάθηκε ποτέ στην παλιά της αίγλη μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους σταυροφόρους το 1204. Ωστόσο, μέχρι τον εμφύλιο πόλεμο μεταξύ μελών της παλαιολόγειας δυναστείας στα μέσα του 14ου αιώνα (1341-1354) παρέμενε μια βιώσιμη πολιτική οντότητα με αξιόλογη εδαφική έκταση και πόρους. Στη συνέχεια, κατά τον τελευταίο αιώνα της ύπαρξής της, η πάλαι ποτέ Βυζαντινή Αυτοκρατορία ήταν μια χαλαρή ένωση ανεξάρτητων ηγεμονιών (Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη, Μορέας κ.λπ.) τις οποίες διοικούσαν μέλη της αυτοκρατορικής οικογένειας. Η

Επικράτεια του αυτοκράτορα περιοριζόταν στην Κωνσταντινούπολη, τη γύρω περιοχή, κάποιες πόλεις στην Προποντίδα και τα θρακικά παράλια του Εύξεινου Πόντου, καθώς και ορισμένα νησιά. Η οικονομική βάση της αυτοκρατορίας ήταν πλέον κυρίως αστική, και από πολλές απόψεις η Κωνσταντινούπολη κατά τον τελευταίο αιώνα της παραλληλίζεται με τις ιταλικές πόλεις-κράτη. Τα κρατικά έσοδα ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα και προέρχονταν κυρίως από φόρους, όπως στην πώληση του κρασιού, μονοπώλια, όπως το αλάτι, και δασμούς.